

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLOMOUC

příspěvková organizace

MOZARTOVA 48, 779 00 OLOMOUC

tel.: 585 427 142, 775 116 442; fax: 585 422 713

email: kundrum@centrum.cz; www.zs-mozartova.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: ŠKOLA RADOSTI, ŠKOLA KVALITY

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.3688

EU PENÍZE ŠKOLÁM

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLOMOUČ

příspěvková organizace

MOZARTOVA 48, 779 00 OLOMOUČ

tel.: 585 427 142, 775 116 442; fax: 585 422 713

email: kundrum@centrum.cz; www.zs-mozartova.cz

Autor:	<i>Mgr. Johana Hřivnová</i>
Vzdělávací oblast:	<i>Jazyk a jazyková komunikace</i>
Vzdělávací obor:	<i>Český jazyk</i>
Vzdělávací předmět:	<i>Český jazyk</i>
Ročník:	<i>9.</i>
Tematická oblast:	<i>Literatura 19. a 20. století</i>
Téma hodiny:	<i>Česká literatura let 1948 - 1968 2</i>
Označení DUM:	<i>VY_32_INOVACE_36.16.HRI.CJ.9</i>
Vytvořeno:	<i>07. 04. 2014</i>

Česká literatura let
1948 - 1968

2 - poezie

Poezie má jako taková své specifické postavení, dokáže totiž nejživěji reagovat na proměny kulturního povědomí a cítění, dokáže nejlépe vystihnout životní pocit člověka jako jedince, popřípadě celé generace.

Situace těsně po okupaci a ke konci 40. let

Pro poezii psanou a vydávanou těsně po skončení 2. světové války je charakteristická **nejednotnost a rozdílné názory**.

ERUPCE POEZIE

☐☐ Začaly vycházet sbírky, které se vršily spisovatelům doma (kvůli okupaci).

☐☐ Vycházely i sbírky, které byly spontánní odezvou na osvobození.

Vladimír Holan

Dík Sovětskému svazu, Panychida, Rudoarmějci

Marie Pujmanová

Radost i žal

Vítězslav Nezval

Historický obraz

Jaroslav Seifert

Přilba hlíny

Jan Zahradníček

Stará země, La Salleta

František Hrubín

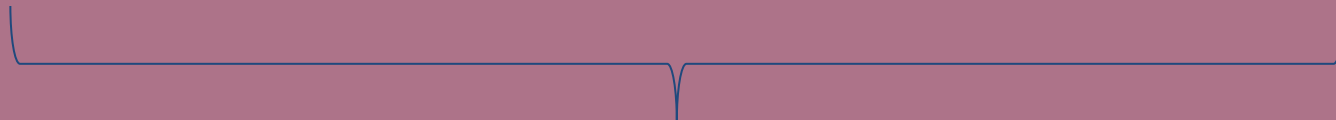
Chléb s ocelí, Jobova noc

Vilém Závada

Povstání z mrtvých

František Halas

Barikáda

Tyto sbírky se snaží zachytit dějiny národa v posledních letech a vzdávají hold osvoboditelům.

Nalezneme v nich spíše dokumentárnost, do pozadí ustupuje estetická hodnota.

SKUPINA 42

- POEZIE**
- * *snaha učinit moderní umění každodenní součástí moderního světa,*
 - * *poezie s motivy velkoměsta a jeho periferií,*
 - * *inspirace v angloamerické poezii, městské civilizaci,*
 - * *návrat k volnému verši,*
 - * *snaha zachytit každodenní život, běžný rozhovor, všední den.*

AUTOŘI * **Ivan Blatný** *Pomocná škola v Bixley, Paní Jitřenka*

* **Josef Kainar** *Člověka hořce mám rád, Nové mýthy*

* **Jiří Kolář**

* **Jan Hanč**

Umění objevuje skutečnost, vytváří skutečnost, odhaluje skutečnost, ten svět, v němž žijeme, a nás, kteří žijeme. Neboť nejen tématem, ale smyslem a záměrem umění není nic než každodenní, úděsné a slavné drama člověka a skutečnosti: drama záhady čelící zázraku. Nebude-li toho moderní umění schopno, bude zbytečné.

Umělecký program Skupiny 42, Jindřich Chaloupecký

SKUPINA RA

- skupina mladých výtvarníků a literátů, která navázala na surrealismus
- tato skupina pocházela z Rakovníka

AUTOŘI **Ludvík Kundera**

- Literární kritik, básník, dramatik a překladatel.

Živly v nás

Klínopisný lampář

Zdeněk Lorenc

Vodnář v blížencích

Plavba

KVĚTŇÁCI

- vstupuje do literatury v 50. letech
- seskupení spisovatelů kolem časopisu Květen

POEZIE - spojovala je „poezie všedního dne“

- inspirací byla každodennost, založena na pozorování = verše často sklouzávají k popisnosti
- jednoduchá poezie

AUTOŘI

Miroslav Holub

Achilles a želva

Karel Šiktanc

Jak se trhá orloj

HOST DO DOMU

- skupina kolem brněnského časopisu *Host do domu*

- *Host do domu* byl časopis pro autory, kteří se po literární odmlce vracejí a také pro začínající autory.

AUTOŘI

Oldřich Mikulášek

Tráva se raduje, Šokovaná růže, Agogh...

Jan Skácel

Hodina mezi psem a vlkem, Smuténka, Metličky...

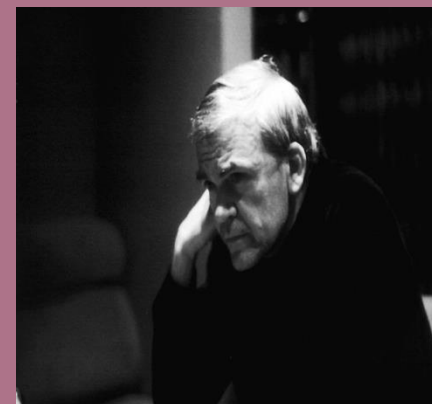
Josef Kainar

Milan Uhde

Obr.1

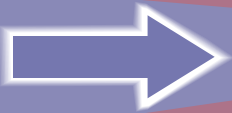
Milan Kundera

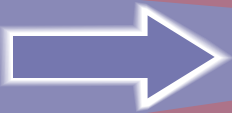
Obr. 2

BÁSNÍCI POCITŮ GENERACE 60. LET

- 60. léta byla z pohledu literárního vývoje velice významným desetiletím.
- Díky politickému uvolnění byl dán nesmírný prostor umělecké individualitě.

byly bez omezení vydávány sbírky klasiků české poezie,

do literatury vstupuje také mladší generace básníků, která se chce distancovat od 50. let.

POEZIE

- objevují se existenční problémy (J. Kainar)
- pocity vydědění
- častá je reflexivní a meditativní poezie (V. Holan)
- poezie písňových textů.

AUTOŘI

Josef Kainar

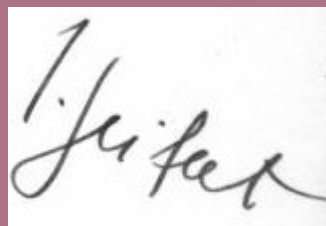
Člověka hořce mám rád, Lazar a píseň, Moje blues

Václav Hrabě

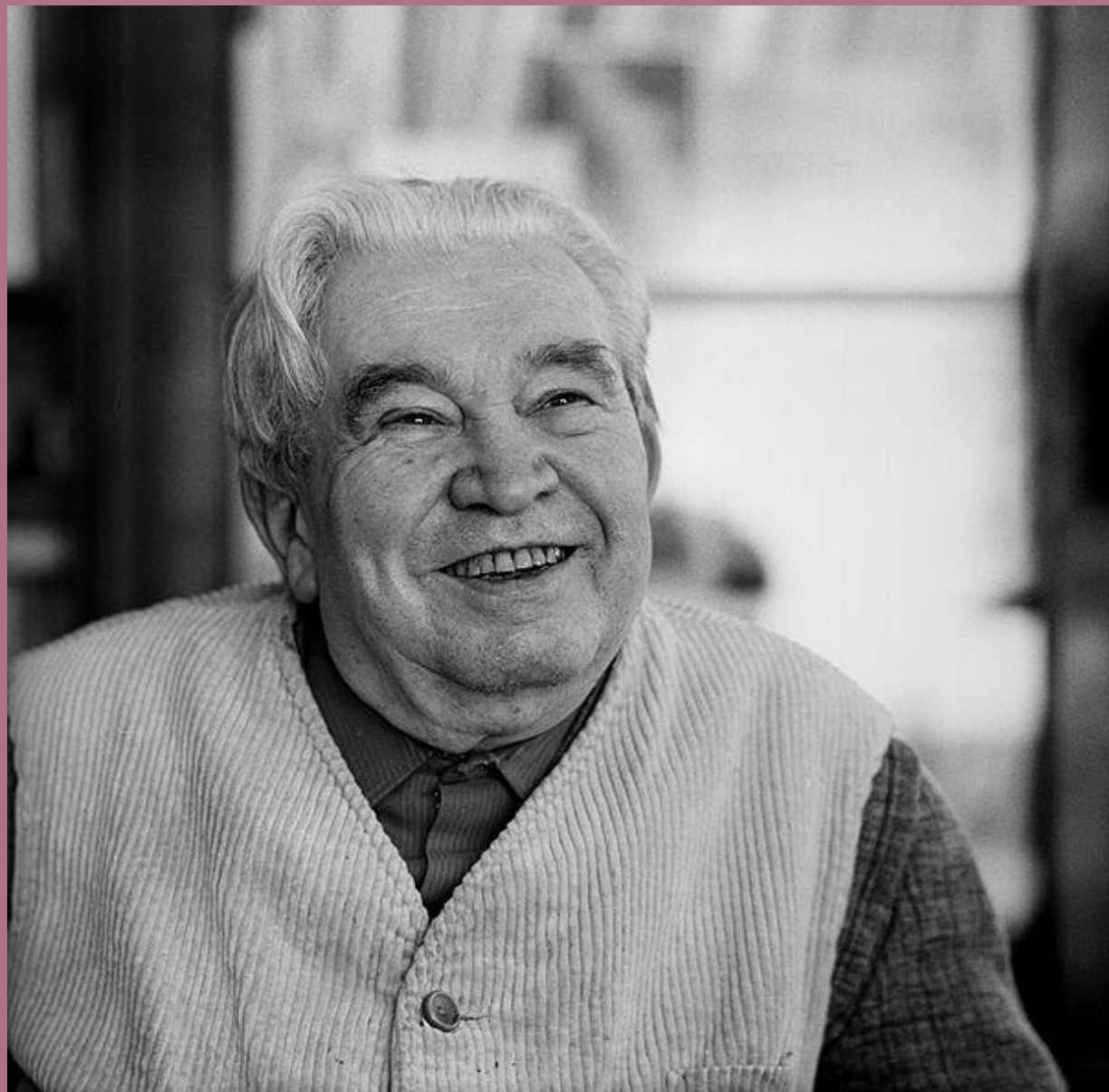
Stoptime, Blues v modré a bílé

OSOBNOSTI ČESKÉ POEZIE

Jaroslav Seifert

A black and white photograph of a handwritten signature in cursive script, which reads "J. Seifert". The signature is written in dark ink on a light-colored background.

Obr. 4

Obr. 5

- Nositel Nobelovy ceny za literaturu (1984)
- V tomto období se jeho tvorba dělí na:

1) Období čisté lyriky

- 30. – 60. léta
- Nejpůsobivější a nejpřesvědčivější básník – sbírky jsou nejvíce čtené.
 - Milostná poezie
 - Láska k domovu
 - Stesk po minulých časech
 - Vztah k Praze

Jablko z klína

Ruce Venušiny

Jaro sbohem

Sbírky s motivy melancholie, milostná okouzlení, opěvování krásy české krajiny.

Obr. 6

Zhasněte světla

Vějíř Boženy Němcové

Kamenný most

Seifert se navrácí k trvalým hodnotám, které vyzdvihuje.

Přilba hlíny - básníková reakce na osvobození.

Píseň o Viktorce - pesimisticky laděná sbírka, která byla kritikou nepřijata a byla záminkou pro nepřátelskou a útočnou kampaň proti Seifertově tvorbě.

Maminka - jedna z nejslavnějších Seifertových sbírek, ve které se vrátil do svého dětství v Praze a centrem jeho myšlenek byla maminka.

2) Období reflexivní poezie

- Po devítiletém odmlčení, které způsobila nemoc, se básník vrací s novou - změněnou poezií.
- Seifert se vzdal rýmu, jeho básně jsou najednou hodně střízlivé.

Halleyova kometa

Odlévání zvonů

Morový sloup

- jedna ze zakázaných sbírek, která kolovala v samizdatové podobě nebo v exilovém vydání.
- sbírka obsahuje básně z let 1968 – 1970 a básně, které reagovaly na situaci po sovětské okupaci.

Deštník z Piccadily

Býti básníkem

Šel malíř chudě do světa

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLOMOUČ

příspěvková organizace

MOZARTOVA 48, 779 00 OLOMOUČ

tel.: 585 427 142, 775 116 442; fax: 585 422 713

email: kundrum@centrum.cz; www.zs-mozartova.cz

Seznam použité literatury a pramenů:

SOCHROVÁ, M. *Literatura v kostce pro střední školy*. Praha : Fragment, 1999. ISBN 80-85768-95-X. s.74 - 76.

PROKOP, V. *Přehled české literatury 20. století*. Sokolov: O.K.Soft, 1998. s.40 - 43.

Použité zdroje:

Obrazový materiál je použit z galerie obrázků a klipartů Microsoft Office.

Strana 11

[Obr.1][cit.2014-04-07]. Dostupný pod licencí Creative Commons na [www:<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Milan_Uhde_2013.JPG>](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Milan_Uhde_2013.JPG).

[Obr.2][cit.2014-04-07]. Dostupný pod licencí Creative Commons na [www:<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Milan_Kundera.jpg>](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Milan_Kundera.jpg).

Strana 14

[Obr.3][cit.2014-04-07]. Dostupný pod licencí Creative Commons na [www:<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Prvn%C3%AD_%C4%8D%C3%ADs_lo_RP.gif>](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Prvn%C3%AD_%C4%8D%C3%ADs_lo_RP.gif).

Strana 15

[Obr.4][cit.2014-04-07]. Dostupný pod licencí Creative Commons na [www:<http://cs.wikipedia.org/wiki/Jaroslav_Seifert#mediaviewer/Soubor:Signature_of_Jaroslav_Seifert.jpg>](http://cs.wikipedia.org/wiki/Jaroslav_Seifert#mediaviewer/Soubor:Signature_of_Jaroslav_Seifert.jpg).

[Obr.5][cit.2014-04-07]. Dostupný pod licencí Creative Commons na [www:<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jaroslav_Seifert_1981_photo_Hana_Hamplov%C3%A1.jpg>](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jaroslav_Seifert_1981_photo_Hana_Hamplov%C3%A1.jpg).

[Obr.6][cit.2014-04-07]. Dostupný pod licencí Creative Commons na [www:<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Medal_Nobel_Peace_Prize.jpg>](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Medal_Nobel_Peace_Prize.jpg).